N^ER 66.

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Poniedziałek dnia 2 Czerwca v. s. 1830 Roku.

Wiadomości Krajowe.

Ukaz Rządzącego Senatu.

Względem oddawania maiątkow funduszowych poiezuickich z publicznych licytacyy w dzierżawę arendowną na takież terminy, iakie są naznaczone dla maiątkow skarbowych, i o dalsz.

Wedle Ukazu Jego Cesarskiey Mości, Rządzący Senat słuchali raportu P. Ministra Skarbu, że przez Naywyżey potwierdzoną w dniu 5 stycznia 1829 r. opinią P. Ministra narodowego oświecenia, co do przeniesienia maiątkow funduszowych wydziału edukacyynego wileńskiego do wiedzy Ministeryum Skarbu, zostawiono było, między innemi, do rozpatrzenia temuż Ministeryum: czy nie korzystniey będzie, przy mogącém bydź przeyściu tych maiątkow od teraźnieyszych possesorów do nowych, wznowić dawnieyszy porządek, ażeby każdy, posiadaiący maiątki funduszowe, był obowiązany przedstawić na pewność akuratney opłaty ustanowionych dochodow, prócz tego maiątku, ieszcze inny. Na skutek czego wchodził tenże Minister Skarbu do Rady Państwa z przedstawieniem, w którém wyraził, że, podług istnieiących prawideł, o porządku zarządzania maiątkami poiezuickiemi, stanowiącemi fundusz uniwersytetu wileńskiego i szkół będących pod iego wiedzą, pomienione maiątki mogą przechodzić do nowych possesorów na prawie ustanowioném Konstytucyą Seymową byłey rzeczypospolitey Polskiey 1775 roku, dwóma sposobami: *naprzód*, za odstąpieniem dobrowolném, albo przelaniem przez possesorów teraźnieyszych, i *powtóre*, za umową z Rządem, kiedy maiątki odebrane od ich possesorów, za iakąkolwiek nieakuratność, zostaną przeznaczone na przedaż nowym życzącym z publiczney licytacyi. W pierwszym przypadku nie można zmuszać prawnych nabywców maiątkow poiezuickich do złożenia ewikcyi albo osobnych zabezpieczeń, ponieważ teraźnieysi possesorowie tych maiątkow, ciesząc się Naymiłościwiey zostawionemi im (podług Ukazu 21 grudnia 1807, i Naywyżey potwierdzoney 31 grudnia 1825 roku Opinii Rady Państwa) prawami, posiadać maiątki bez ewikcyi, dopóki są akuratnemi w opłacie procentow funduszowych, mogą nieodjemne takowe swe prawo, razem z samemi maiątkami odstąpić i drugim osobom, ieśli tylko przy odstąpieniu zachowane będą wszystkie prawidła, ustanowione na ten przedmiot w Naywyżey potwierdzoném 25 marca 1818 roku przełożeniu Głównego Rządu szkół. W drugim zaś przypadku, przy oddaniu maiątkow poiezuickich, odebranych od nieakuratnych possesorów, nowym życzącym z publiczney licytacyi, chociażby i można było żądać ewikcyy, gdyż Rząd bez żadnego naruszenia exystuiących prawideł, mógłby podawać przytém nowe dla życzących warunki; ale środek ten, ile nie zdaie się bydź dla funduszu pewnym, nie przyniesie rzetelney korzyści, gdyż dla trudności, z iaką w obecnym czasie przedstawiaią się ewikcye, mógłby odstręczyć życzących od nabywania maiątkow funduszowych, tém bardziey, że tu należałoby żądać kaucyi nazawsze i to ieszcze na trzecią część wartości maiątku; przy uchyleniu się zaś kupuiących, maiątki te będą musiały pozostać w bezpośredniém skarbowém zawiadywaniu, albo też postąpić w arendowną terminową dzierżawę; że, oprócz zmiany porządku dawnieyszego w administracyi tych maiątkow, i mogących przez to wyniknąć dla Izb Skarbowych i Ministeryum Skarbu trudności, ledwo nie przyczyni nawet zmnieyszenia dochodów. Dla tego tenże Minister Skarbu mniemał: przy maiących odbywać się targach na wyprzedanie maiątkow poiezuickich, nie żądaiąc od kupuiących koniecznego przedstawienia tak znacznych ewikcyy, postanowić, stosuiąc się do prawideł względem oddawania w arendę skarbowych starościńskich maiątkow, iżby kupuiący składali ewikcye odpowiedne dwórocznemu zbiorowi procentow od tey summy, iaka za każdy maiątek podczas licytacyi dana zostanie. Oprócz tego maiąc na uwadze, że w przypadku niezawienia się życzących dla nabycia iakiegokolwiek maiątku poiezuickiego, na prawie ustanowioném Konstytucyą 1775 roku, należy, stosownie do Naywyżey potwierdzoney w dniu 17 lutego 1825 roku Opinii Rady Państwa, oddawać taki maiątek w arendę na czas terminowy z licytacyi, ze wzięciem od dzierżawcy arendownego ewikcyi, ale na iaką mianowicie liczbę lat, i iaka ewikcya powinna bydź przy tém żądana, ieszcze nie postanowiono; dla tego tenże Minister Skarbu przedstawiał Radzie Państwa, że dla rozwiązania napotykanych przez niektóre Izby Skarbowe trudności, potrzeba ustanowić na ten przedmiot pewne prawidła; na skutek czego, stosuiąc się także do porządku administrowania maiątków skarbowych starościńskich, które Naywyższym Ukazem 11 oktobra 1829 roku rozkazano oddawać z publiczney licytacyi w arendę od lat 12, do 18, 24, 30, a nawet do 50 lat; a ewikcye przytem brać od dzierżawców arendownych, stosownie do arendownych 1806 roku prawideł, odpowiednie przynaymniey dwóroczney intracie z każdego maiątku wyliczoney, mniemał i maiątki poiezuickie w zdarzeniu konieczności obrócić w dzierżawę arendowną, przeznaczyć one do oddania z publiczney licytacyi na takież same terminy, iakie ukazem wyżey wspomnionym dla maiątkow skarbowych są naznaczone; niemniey żądać za te maiątki i ewikcyy odpowiednich dwórocznemu zbiorowi dochodow, iakie z tych maiątkow pod czas licytacyi będą podane. Rada Państwa, po rozpatrzeniu wyżey wspomnionego przedstawienia Ministra Skarbu, postanowiła ie utwierdzić; na co w dniu 27 przeszłego marca nastało Naywyższe zezwolenie. Tenże Minister Skarbu, o takowey Naywyżey potwierdzoney Opinii Rady Państwa, donosząc Rządzącemu Senatowi, prosi zalecić, komu należy, dla iednostaynego tego Naywyższego rozkazu wypełnienia w tych guberniach, gdzie są maiątki poiezuickie funduszowe. Rozkazali: o powinném podług tey Naywyżey potwierdzoney Opinii Rady Państwa, wypełnieniu, zalecić Izbom Skarbowym, zawiaduiącym maiątkami poiezuickiemi funduszowemi, iakoto: Kijowskiey, Wileńskiey, Mińskiey, Grodzieńskiey, Podolskiey, Mohilewskiey, Witebskiey, Wołyńskiey i Rządowi Obwodu Białostockiego oddziału 2go, oraz P. Ministrowi Skarbu; a dla doprowadzenia tey Naywyżey potwierdzoney Opinii Rady Państwa do powszechney wiadomości, zalecić wszystkim Rządom Gubernialnym przez ukazy, tudzież przez ukazy dać wiedzieć innym Skarbowym Izbom, również PP. Ministrom, Woiennym Jenerał-Gubernatorom, Jenerał-Gubernatorom, Woiennym Gubernatorom i innym Naczelnikom Guberniy, oraz, wszystkim mieyscom urzędowym; do Nayświętszego zaś Rządzącego Synodu i do wszystkich Departamentow Rządzącego Senatu, przesłać uwiadomienia. Dnia 6 maia 1830 roku. (z 1go Depart.) (*G. S.*)

Królewstwo Polskie.

Warszawa dnia 5 czerwca.

Postanowieniem N. CESARZA i KRÓLA Jmci z dnia 19 (31) maia r. b. Kapitan Hr. *Schlieffen*, Adjutant J. K. M. Xięcia Następcy Tronu Pruskiego, mianowany został Kawalerem orderu ś. *Stanisława* 3ciey klassy.

— Przez postanowienie N. PANA z dnia 20 maia (1 czerwca) r. b. P. *de Freystaedt*, Jenerał Adiutant J. K. M. Wielkiego Xięcia *Baad-Baden*, mianowany Kawalerem orderu *ś. Stanisława* 1szey klassy.

— Hrabia *Moden*, Wielki Łowczy, wyiechał do Rossyi.

— Panna *Sontag* została wezwaną do *Fiszbach*, gdzie w tym czasie bawić będzie Rodzina N. Króla Pruskiego; wyieżdża przeto dziś po 5tym koncercie, lecz obiecuie wrócić za dni 10. Znaydowała się na wieczorze tańcuiącym u Xięcia *Czartoryskiego*, Woiewody, i wybornie tańczyła Mazura.

— Wizerunek Henryetty *Sontag* znayduie się w głównieyszych tuteyszych xięgarniach po zł. 3 i 4 do nabycia.

— Koncert Panny *de Belville* na fortepianie będzie miał mieysce d. 11 czerwca.

— JP. Marcin *Zaleski*, artysta malarz, blisko od dwóch lat zwiedzaiący Włochy, Francyą i Niemcy, gdzie pracował przy naybiegleyszych mistrzach i dekoratorach scenicznych, wrócił do *Warszawy*.

— Polonez, grany na balu u Dworu Nayiaśnieyszych Cesarsko-Królewskich Mości, w d. 1 czerwca 1830 r., skomponowany i ułożony na Piano-Forte, przez Karola *Kurpińskiego*, Mistrza kapeli Dworu Królewsko-Polskiego, wyszedł w składzie muzyki *Klukowskiego*. Cena zł. 1.

— Dnia 6 —

Nayjaśnieyszy CESARZ i KRÓL Jmć obdarować raczył JW. JXiędza *Szumborskiego*, Biskupa Chełmskiego, stroiem duchownym, podobnym do tego, iaki udzielony został Metropolicie kościołów wyznania Greko-Unickiego w Cesarstwie.

— Z miasta *Moskwy* przybył do *Warszawy* Jenerał *Wołkow*, dowódca żandarmeryi Rossyyskiey. Przybyli także Radcy Stanu *Tęgoborski* ieneralny Konsul w *Gdańsku*, i gońcem z *Londynu* Xiążę *Dołhoruki* Kollegski Assesor. Wyiechali do Szlązka Xiążę Hesko-Homburski i Baron *Humboldt*, a Jenerał-Adjutant *Richter* do wód zagranicznych.

— Professor Alexandrowskiego Uniwersytetu P. Romuald *Hube* wyiechał na kilka miesięcy do Francyi.

— W dniu 30 maia umarł w *Krakowie* Paweł Hr. *Grabowski*, Jenerał-Leitenant, Inspektor kawaleryi Rzeczypospolitey Polskiey, Starosta Wołkowyski, Kawaler orderu *Orła Białego* i *ś. Stanisława*.

— Hrabia Edward *Raczyński*, zwiedzaiący obecnie obce kraie, odkrył w *Kolonii* grób *Ryxy*, Królowey Polskiey, który przerysować kazał. Odkrycie to może rzucić nieiakie światło na owę epokę historyi naszey.

— Wirtuoz *Voerlitzer*, który tak sprawiedliwe oklaski otrzymał w tuteyszey stolicy; iutro wyieżdża, i w końcu tygodnia przyszłego da koncert w *Kaliszu*, a w czasie kontraktów ś-to-Jańskich będzie w *Poznaniu*.

— W *Czersku* pod rozwalinami starego kościoła parafialnego, niegdyś na górze przeciw zamku będącego, znaleziono w tych dniach 6 urn, które w fundamenta grobu, w głębi do 4 łokci pod powierzchnią wmurowane były. Każda urna obeymowała małą ilość starożytnych popiołów, między któremi dostrzeżono znaczną ilość bardzo drobnych kostek, iak się zdaie będących szczątkami ptastwa. Jednę z tych urn ofiarował znalazca Uniwersytetowi tuteyszemu, a przytém 30 sztuk drobney monety srebrney z czasów *Zygmuntowskich* i dawnieyszych, oraz zupełny zbiór biletów skarbowych z roku 1794.

— Dnia 7 —

Nayjaśnieyszy CESARZ i KRÓL Jmć raczył nayłaskawiey Postanowieniem Swém z dnia $\frac{15}{27}$ kwietnia r. b. mianować JPana Armanda *de Wärnhielm*, Gubernatora Cywilnego prowincyi *Waza* w Wielkiém Xięztwie Finlandzkiém, Kawalerem Orderu Królewskiego *ś. Stanisława* 1szey klassy.

— Postanowieniem z dnia 21 kwietnia (3 maia) r. b. Nayjaśnieyszy CESARZ i KRÓL Jmć mianować raczył: JP. *Philipsborn*, Taynego Radcę Poselstwa w służbie N. Króla Pruskiego, Kawalerem Orderu Królewskiego *ś. Stanisława* 3ciey klassy; JP. *de la Croix*, Radcę Poselstwa w służbie tegoż Króla, Kawalerem rzeczonego Orderu IVtey klassy.

— Postanowieniem z dnia 24 kwietnia (6 maia) r. b. Nayjaśnieyszy PAN mianować raczył Barona *Frank*, Rzeczywistego Radcę Stanu Państwa Rossyyskiego, Kawalerem Orderu Królewskiego *ś. Stanisława* 1szey klassy.

— Postanowieniem z dnia $\frac{1}{1}\frac{9}{3}$ maia r. b. N. PAN mianował JP. *Olszańskiego*, Podporucznika Weteranów czynnych, Kawalerem tegoż Orderu 4tey klassy.

— N. PAN udzielić raczył medal srebrny z napisem: *za uratowanie ginących*, Mateuszowi *Ptaszkowskiemu*, włościaninowi ze wsi *Tartaku* w Woiewództwie Augustowskiém, za ocalenie w dniu 15 września 1829 roku życia Rozalii *Kraiewskiey*, oraz iey dziecięciu, tonącym na iezziorze *Owałowek*, i za danie ratunku *Bobrowskiey* inney włościance ze wsi *Tartaka* i iey 2gu dzieciom, które wraz z matką stałyby się ofiarą tegoż przypadku.

— Mistrz Kapeli Dworu Królewsko-Polskiego Karol *Kurpiński*, udarowany został od N. PANA kosztownym pierścieniem brylantowym.

— JW. Jenerał Adjutant Baron *Rozen*, Dowódca Korpusu Litewskiego, wyiechał do Litwy.

— Przez Krakow przeieżdżał dnia 27 maia, idący do Warszawy Xiążę Józ. Metternich, brat ministra austryackiego.

SEYM KRÓLEWSTWA POLSKIEGO.

Głos JO. Xięcia Czartoryskiego, Senatora Woiewody, od Deputacyi Senatu, miany w Izbie Poselskiey, przy zaproszeniu iey do połączenia się z Senatem, dnia 28 maia 1830 roku.

Przychodzimy w imieniu Senatu powitać Szanownych naszych Braci, po długiém oddaleniu, na wezwanie łaskawego Króla, wróconych do tey praw świątyni.

Widok przybyłych ze wszystkich stron kraiu, wyborem współobywateli zaszczyconych Mężów, na których twarzach czytamy wyraz czucia powszechnego, w których postaci zda się malować postać całego narodu, niepodobna, aby nayżywiey każdego serca Polskiego nie przeiął.

Od ostatnich Seymowych obrad, iakże znaczące i niepoliczone dla kraiu ważności zaszły wypadki.

Straciliśmy Ustawodawcę naszego, Wskrzesiciela Imienia Polski, Założyciela Królewstwa. Jego śmierć okryła głębokim smutkiem kray cały, wycisnęła łzy rzewne z oczu wszystkich Polaków, i razem, iak to bywa w takich żałośnych zdarzeniach, przeięła nas mimowolną niespokoynością.

Lecz ukoił nas wspaniały Następca, szczęśliwie panuiący Monarcha, który dalszym ciągiem dobrodzieystw, to nayłaskawszą przysięgą, to pamiętnym Koronacyi obrzędem, uświęcił wolą wiekopomnego i czczonego przez Siebie Brata, i raczył dziełu Jego nowey dodać trwałości.

Zaciągnęliśmy iuż wielki dług powinney i wieczney wdzięczności ku dobroczynnemu Monarsze, na którego głos troskliwy o wykonanie ustaw, otworzyły się zamknięte przez lat kilka podwoie tey Izby.

Jeszcze nigdy Monarcha nie widział trybu naszych obrad: pierwszy raz ie zwołuie i pierwszy raz będzie ich świadkiem. Bodayby w nich znalazł same powody zadowolenia dla Siebie, same środki czytania w sercach, odkrycia prawdy i uszczęśliwienia ludu Swego.

W czasie Waszey niebytności, dostoyni Reprezentanci Ziem i Miast Polskich, Senat nie przestawał zgromadzać się w stolicy, dopełniaiąc swych konstytucyynych obowiązków, i pochlebia sobie,

że przez te lata nie utracił prawa do ufności Narodu.

Nieprzerwane obradowanie obok władz naywyższych Rządu, i częste z niemi stosunki, powinny coraz pomnażać i uzupełniać iego doświadczenie; ważny wprawdzie, lecz niekiedy gorzki owoc poźnego wieku i ciągłego urzędowania.

Ale czémże są doyrzałość i doświadczenie, bez wiadomości mieyscowych, bez światła, bez uczuć i życzeń z całego narodu, w samém źródle czerpanych? Wy, dostoyni Mężowie, przynosicie nam te naycennieysze pomoce, z których Senat nayżywiey pragnie korzystać.

Niech połączenie Izb, do którego Was zapraszamy, wyobraża połączenie usiłowań i dążności. Niechay skoiarzy w ieden węzeł wszystkie naylepsze przymioty i własności, któremi, śmiem powiedzieć, że się wzaiemnie poszczycić i wspierać możemy. W nich dopiero okaże się prawdziwa opinia narodu, prawdziwy duch publiczny, pełen umiarkowania, wolen od prywaty, maiący na pierwszym względzie zachowanie obecnego dobra, dbały o rzeczy istotne, wszystkim bezpośrednio dotyczące, na inne, mnieyszey wagi, mniey też uważny; pełen uszanowania i wdzięczności dla Króla, miłości ku oyczyznie, i z obu tych względów przeciwny roztérkom, osobistościom i wszystkiemu, coby mogło bydź nastręczoném lub na złe użytém przez czuwaiącą może niechęć; wreście, równie stały, iak spokoyny.

Te szlachetne rysy pozostałych w domach braci, prawdziwe cechy całego ludu Polskiego, odznaczaią także jego prawych Zastępców, i natchną duchem iedności nasze obrady, poświęcone iedynie iego potrzebie i użytkom.

A kiedy przyydzie pora rozbierania skarg i dolegliwości, przypomnimy sobie, że nie ma kraiu, w którymby ich nie znano; i powierzmy ie z poszanowaniem i ufnością dobroci i słuszności Króla, chcącego wiedzieć o wszystkiém i kochaiącego prawdę.

Wszakże prawdą nic się nie wyda, tylko to, co wyrzeczoném będzie bez namiętności; która, skoro górę bierze, budzi natychmiast podeyrzenie, zniwecza możność przekonania i przeciw sobie inne namiętności wyzywa.

Z prawdą więc sumienną i spokoyną, z poświęceniem się dla kraiu, z wiernością dla Króla w sercu, póydźmy razem przed Tron Jego, słuchać słów Jego Oycowskich i złożonego Mu sprawozdania Rządu; zawsze gotowi oddać dzięki i chętną sprawiedliwość użytecznym zamiarom i pomyślnym skutkom, o niedogodnych zaś, lub zboczonych, przestrzedz podług ścisłey powinności, lecz z oczekiwaniem: iż się dadzą sprostować przez Rząd z rodaków złożony, i pod Berłem Monarchy, który wśród Swoiey potęgi, pała miłością ludzkości i dobra powszechnego.

Uraduie się Jego wspaniałe serce, kiedy nasze prace szczęśliwemi dla kraiu będą uwieńczone skutkami.

Dostoyni Mężowie, raczcie wybaczyć, ieślim się zadługo rozwodził.

Powodowany chęcią wyrażenia winney czci waszym cnotom i światłu, nie mogłem na sobie przemódz, abym przed tą Prześwietną Izbą nie wyznał naszego także naymocnieyszego przekonania, że trzymaiąc się stale szczerych i prostych całego narodu zasad i życzeń, potrafimy, da Bóg, szczęśliwie otworzyć zaczynaiący się zawód Seymow nowego panowania, i zachować nadal pocieszaiącą nadzieię, iż niemi, pod wpływem Wysokiey mądrości Króla, ustalą się i uświetnieią przeznaczenia naszey oyczyzny.

Mowa JW. Mostowskiego, Senatora Woiewody, Ministra Spraw Wewnętrznych i Policyi, miana na pierwszey Sessyi Seymowey w Izbach złączonych, dnia 28 maia 1830 roku.

(Ciąg drugi.)

Administracya Wewnętrzna.

Trzy lata miernych urodzaiów, i zdarzone ztąd, mniey lub więcey znaczne, podniesienie ceny, zwłaszcza nayszlachetnieyszego gatunku zboża, ułatwiło odbyt dawniey nagromadzonego ziarna, a ożywiaiąc przetó chwilowo, otuchę rolnika, dowiodło mu przynaymniey, iż znoie iego nie zawsze do pomnożenia tylko trosków służyć mu maią, iż stopniowo wzrastaiąca ludność, wymagać musi obfitszych żywności; i że rolnictwo zostanie zawsze źródłem użyźniaiącém wszelkie rodzaie przemysłu.

Urządzenie przytém kredytu publicznego, i zaprowadzenie listów zastawnych, uwolniwszy znaczną część własności ziemiańskich od ciężarów, które ie obarczały; nadaiąc przez to ruch kapitałom, od długiego czasu bez użytku leżącym, sprawiło dzielną pomoc, która nowym i powszechnym popędem, każdą gałęź gospodarstwa ożywiła.

Lecz tylko klassa właścicieli i dzierżawców wieczystych, czytać i pisać umieiących, widocznie korzystała z tego zbawiennego poruszenia; a lubo słusznie i przyiemnie iest wspomnieć, iż wielu właścicieli ziemiańskich przykłada się do ulepszenia bytu swoich włościan pańszczyźnianych, ci wszakże, pozbawieni w ogólności pierwiastkowego oświecenia, zostaią aż nadto wystawionemi dotknięciom nędzy i występku, które są nieuchronnym skutkiem ciemnoty.

We wszystkich iednak Woiewództwach, chociaż w nierównym stosunku, widok uprawy i zabudowań rolniczych staie się co rok porządnieyszym i bardziey przyiemnym. Rozmnożenie bydła wszelkiego rodzaiu, a szczególnie owiec ulepszonych, śpiesznie postępuie. Tych liczba iest prawie podwoiona, i mało znayduie się własności ziemiańskich dogodnych ich hodowaniu, w którychby nie utrzymywano stosunkowey ilości merynosów czystych, lub metysów. Ztąd, mimo wzrastaiącey liczby fabryk sukiennych, bezcenność wełny czuć się daie. Lecz ileż w ostatnich latach, popęd w tey części gospodarstwa wieyskiego, nie przyłożył się do osłodzenia trosków rolnika? Podzielaiąc los wspólny rowiennikóm swoim w Europie, nie razby się był wyrzekł i pracy, i zaufania w hoyności ziemi, gdyby się nie uyrzał pokrzepionym swey wełny odbytem do licznych rękodzielni, które za danym przykładem od Rządu powstawały iakby urocznie, i ożywiały nieiako, zamiany handlowe z Cesarstwem Rossyyskiém, za pośrzednictwem kupców tego Państwa, sukna nasze aż do Chin przenoszących.

Tak więc postęp zakładów przemysłowych, czynnie wspieranych, wznosił miasta, ożywiał stosunki towarzyskie, pomnażał ludność, tworzył kapitały, i zwracał do środka kraiu, obieg gotowych pieniędzy, które dawniey trzeba było oddawać obcym, dla sprowadzenia rozlicznych przedmiotów, już teraz niezbędney potrzeby, a iakie dziś w kraiu naszym wyrabiane, służą nawet po części do znacznego wywozu za granicę.

Królewstwo to, które w 1815 roku zaledwie sto warsztatów pośledniе gatunki sukna tkaiących zawierało, dziś ich posiada przeszło sześć tysięcy, poruszanych wodą lub parą, za pomocą wydoskonalonych machin, w niczém nieustępuiących naylepszym zakładom zagranicznym tego rodzaiu; i dostarcza co rok przeszło siedm milionów łokci sukna, we wszystkich kolorach i gatunkach szacowanego. Inne wyroby wełniane, iako to: kaźmierki, sukienka, flanelle, multany, czerkasy, kobierce i t. p. przykładaią się także do ruchu handlowego między dwóma Narodami iednemu berłu podległemi. W istocie, wełniane te tkanki są poniekąd iedynemi towarami, które Królewstwo iest w stanie dawać w zamianę licznych przedmiotów z Cesarstwa otrzymywanych, iakiemi są wyroby bawełniane, iedwabne, płótna lniane i konopne, żagle, skóry, papiery, kruszce, blachy i narzędzia żelazne; porcelany, faians, wosk, świece iarzące, oleie, smoła, żywica, ryby, źwierzyna, wosy, masło, rozmaite żywności, chmiel, zboże, i inne przedmioty, od kilku lat napływaiące do stolicy naszey, przy łatwości przewiezienia, iaką nowe drogi nasze podaią. Scisła kontrola dozoruie te stosunki handlowe, upominaiące się wszakże o niektóre ułatwienia, któreby równie i wzaiemnie były korzystne dla obudwóch kraiów.

Chociaż wykonanie wielu z powyższych przed-

miotów, iuż iest także poniekąd zaprowadzone lub rozszerzone w Królewstwie, iednakże te po części nie wystarczaią na iego potrzeby; a mnoga ich liczba, będzie zawsze, bądź wyłącznie, bądź obficiey i po niższych cenach, z Cesarstwa wprowadzana.

Ztém wszystkiém dosyć znaczna ilość warsztatów dostarcza iuż i u nas wyrobów bawełnianych i lnianych; niektóre wielkie przędzalnie w tym rodzaiu zaprowadzaią się podług naynowszych udoskonaleń. Różne rękodzielnie na prawym brzegu *Wisły* nawet, chociaż z trudnością i pomimo mnogich przeszkód, wzrastaią.

Ostatnia wystawa licznych przedmiotów przemysłu narodowego dostatecznie poświadczyła iego postępy. Dowodzi ona rozszerzenia potrzeb towarzystwa, nakazuiących tę użyteczną pracowitość, która iest naypewnieyszą rękoymią porządku, spokoyności i zalet społecznych.

Przemysł i handel dzielnego wsparcia doznały, w skorey budowie dróg bitych, które iuż pokrywaią przeszło 158 mil, po 15 na stopień. Znaczny ten postęp szczególniey przypisać należy, sposobom oszczędnieyszym od dwóch lat w budowie dróg zaprowadzonym, za pomocą których można było w ciągu zeszłego lata otworzyć dla użytku powszechnego całą drogę od *Warszawy* aż do *Niemna*, pomimo wydmów piaszczystych, trzęsawisk, i braku materyałów, aż nadto częste trudności przedstawiaiących na większey części tey przestrzeni.

Droga z *Warszawy* do *Poznania*, ukończona aż do granicy Pruskiey, wymagała równie trudnych i kosztownych robot, iakiemi także były mosty na rzece *Warcie* pod *Kołem* i *Koninem*.

Liczne i ozdobne budynki wzniesione przy tychże drogach na pomieszkania dla służby, otaczaią się sadami drzew owocowych i leśnych.

Tak więc skorzey, niż się spodziewać można było, pośpiesza to ważne ulepszenie, zespolaiące iuż handel Zachodu i Wschodu nad rzekami *Bugiem* i *Niemnem*: wpływ ztąd na postęp przemysłu naszego i wewnętrznego ruchu, iest poświadczony zadziwiaiącą przemianą okolic, temi drogami przerzynanych, i w ostatnich latach tak nagle przyozdobionych.

Mierność myta pobieranego przy rogatkach dróg bitych, handlowi uciążliwości nie przynosi; lecz to myto nie zdołało dotąd pokryć kosztów na ich utrzymywanie, które ieszcze w roku zwyczaynym do 6000 złotych na milę wynoszą.

Drogi poprzeczne starannie są po Woiewództwach naprawiane, i ulepszenie ich iest widoczne.

Lubo roboty około czyszczenia rzek, nie były z pośpiechem posuwane, z powodu niedostatecznych funduszów, iakie na ten przedmiot przeznaczyć można było; iednak znaczna ilość tam, ubitych nad *Wisłą*, za pomocą właścicieli nadbrzeżnych, przyłożyła się do nieiakiego zabezpieczenia brzegów i ułatwienia spławu.

Wykaz statystyczny miast i wsi Królewstwa, z wyszczególnieniem dymów, mieszkańców, ich zatrudnień, sposobu do życia, i innych szczegółów do tego przedmiotu ściągaiących się, ułożony został w roku 1828. Przy trwaiącym pokoiu i nieocenionych iego dobrodzieystwach, wzmagaiąca się ludność ogólna wynosiła na początku roku 1829go 4,088,289 głów, nie licząc woyska; pomnożoną więc od 1825 roku, o 383,983 głów została. Ztąd wynikło także więcey dokładności w rocznych spisach poboru woyskowego, i więcey równości w rozkładzie dostawy rekrutów.

Wzrost i postęp miast Królewstwa, nie zatrzymały się od ostatniego posiedzenia: budowle publiczne, mieszczące Władze Rządowe, Ratusze, liczne domy prywatne, młyny parowe, browary angielskie; wznoszące się obszerne zabudowania na przędzalnie, na wyrabianie cukru z buraków, mosty trwałe, nowe i brukowane ulice, bądź iuż wykonane lub w robocie będące, dowodzą ich kwitnącego stanu. Osobne wydziały ciągle są wyznaczane na mieszkanie ludności żydowskiey, która w całym kraiu, głów 384,263 wynosi.

Wartości w Towarzystwie Ogniowém stopniowo się pomnażaiące, dochodziły w roku 1829 do 420,000,000 złotych, i powiększyły się były w ostatnich latach o 108,000,000 złotych. Towarzystwo to wypłaciło w tymże czasie różnym pogorzałym właścicielom w miastach i po wsiach z górą 10,000,000 złotych. Rachunkowość porządna i działania iego, zasługuią na pochwałę.

Ludność *Warszawy* wynosiła w roku 1829, 136,554 głów, nierachuiąc załogi woyska, z którą dochodzi do 150,000 dusz; powiększoną przeto została o 20,000 głów od ostatniego posiedzenia Seymowego. Liczba żydów wchodzi w to, o głów 30,446. Dochody miasta są coraz lepiey uporządkowane, a przez to pomnożone. Lecz wydatki iego powiększyły się stosunkowo. Wystawiono kilkaset domów, a między niemi, po większey części znaczne budowle. Oświecenie ulic ciągle się doskonali. Dla zaradzenia niedogodności bruku z okrągłego krzemienia, wiele główniey szych ulic, usłanych zostało łamanym kamieniem granitowym, podług sposobu *Macadama*. Dotąd doświadczenie, dogodność ich stwierdza; lecz kosztownieysze ich utrzymanie, oraz wybrukowanie nowe placów i ulic, dało powód do równieyszego rozkładu poboru brukowego. Wzniesienie nadbrzeża przy *Wiśle* z ciosowego głazu, i rozległego Teatru, zarządzone przez Nayiaśnieyszego PANA, na przedstawienie Jego Namiestnika, bez przerwy się wykonywa; ale ponieważ te dwa wielkie przedsięwzięcia, wymagaią znakomitych kosztów, którychroczne dochody miasta nie są w stanie dostarczyć, Urząd Municypalny, w skutku upoważnienia Królewskiego, zaciągnął w Banku Polskim pożyczkę, umorzyć się w ciągu 16 lat maiącą.

Pomnożona ludność i stosunki z prawym brzegiem *Wisły*, iako też z Cesarstwem Rossyyskiém, przynagliły do postawienia drugiego mostu pływaiącego, w położeniu dozwalaiącém wjazdu pod górę i przystępu, nierównie wygodnieyszych, iak u dawnego

Instytut agronomiczny, zaprowadzony w *Marymoncie*, stale rozmaitym gałęziom rolnictwa dostarczał uczniów, dostatecznie zawiadomionych, nie tylko w nauce ogólney, ale w odkryciach i ulepszeniach nowych, które w Instytucie są wykazywane i praktycznie dochodzone. Dostrzeżenia stwierdzone doświadczeniem, są zbierane i umieszczone w Pamiętniku Instytutu pod tytułem *Ceres*, dowolnie wydawanym, a którego iuż ogłoszone poszyty, zasłużyły na znawców pochwały. Oprócz wyższego Instytutu, Szkoła ubogich dzieci, składaiąca się z 30 uczniów, kształci nader użytecznych wychowańców, którym od pierwotnego wieku wpaia zamiłowanie pracy; a udzielaniem wiadomości praktycznych, byt im pomyślny na przyszłość przysposabia.

Szkoła śpiewu, w *Warszawie* założona, pod kierunkiem biegłego Mistrza, dowodzi iuż, ile pod tym względem wydołać mogą nauka i wytrwałość, w kraiach nawet, gdzie ostrość strefy, piękne głosy rzadkiemi czyni.

Zakład stada Rządowego, wzorowo utrzymywanego w *Janowie*, przykłada się znakomicie do ulepszenia rodu koni, rozprowadzaniem coroczném, dobranych ogierów arabskich i angielskich w dziesięciu stacyach kraiowych. Mieszkańcy coraz więcey z tych urządzeń korzystaią; a ogół pięknych klaczy i koni, prawie wszystkich iuż na mieyscu wychowanych, wynosi w *Janowie* z górą 600 sztuk.

Przedstawienia Rad Woiewódzkich, udzielone za pośrednictwem Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych, Władzom właściwym, zrządziły zawsze, w razie nawet, gdy im natychmiast zadosyć uczynić trudno było, ten zbawienny skutek, iż zwracały uwagę i zastanowienie Rządu na przedmioty, często, dobro powszechne znamienicie na względzie mieć mogące.

Uporządkowanie zaległych rachunków z dawnych magazynów zboża, aż do czasu ich zamknięcia, iuż prawie iest ukończone.

(*Dalszy ciąg nastąpi.*)

Izba Poselska.

Na dniu onegdayszym po zebraniu się Izby Poselskiey około południa, Xiążę Minister Przy-

DODATEK

Wilno dnia 2 Czerwca v. s. 1830 roku.

Ogłoszenie po raz 3ci.

Podrady.

3 Ryzki Ekonomiczny Komitet dróg Kommunikacyi ninieyszém wzywa życzących z pewnemi i dostatecznemi ewikcyami na targi w nim 27, 28 i 29 dnia ter. męca maia odbyć się maiące na dostawę wciągu całego lata dla robot IV Dyrekcyi Windawskiey wodney Kommunikacyi różnego rzemiosła dziesiętnikow a mianowicie: ciesielskich 5, mularskich 5, kamieniarskich 5, i strycharskich 2, z przyięciem mniey cen iuż odkrytych za ciesielskiego dziesiętnika po 75 rubli i strycharskiego 70 rubli assygn. na miesiąc.

Za Sekretarza Masłow.

3 Ryzki Ekonomiczny Komitet dróg Kommunikacyi ninieyszém wzywa życzących z pewnemi i dostatecznemi ewikcyami na targi 27, 28 i 29 dnia teraźnieyszego maia mca, w tym Komitecie odbyć się maiące na dostawę ammunicznych rzeczy, wedle przyłączoney tu wiadomości, dla umundurowania niższych rang przy tym Komitecie nayduiących się.

Za Sekretarza Masłow.

Wiadomość Ammunicyynych rzeczy potrzebnych dla umundurowania niższych rang, nayduiących się przy Ryzkim Ekonomicznym Komitecie dróg Kommunikacyi.

	Ilość	Miara. arsz.	Miara. wier
Sukna szarego fabrycznego :	—	16	8
— gwardyyskiego . . .	—	6	4
— ciemno-zielonego gwardyyskiego	—	12	—
— swiatło-zielonego . .	—	—	$10\frac{8}{30}$
— czarnego	—	1	$5\frac{2}{50}$
Płótna podkładkowego . . .	—	99	4
— koszulowego	—	54	—
Flamskiego płótna	—	9	—
Rawenduchu	—	19	—
Karaziei ciemno-zieloney . .	—	14	—
Bótów paradnych	8 par.		—

Za Sekretarza Masłow.

3 Ryzki Ekonomiczny Komitet dróg Kommunikacyi ninieyszém wzywa życzących dostawić różnych sukien, wyrażonych w załączoney tu wiadomości dla rang niższych Windawskiey Wodney Kommunikacyi; iakowi życzący i zechcą przybydź dla targow, w dniu 29, 30 i 31 teraźnieyszego maia odbyć się maiących, z pewnemi i dostatecznemi ewikcyami, do czego na tychże targach okazane zostaną i wzory.

Za Sekretarza Masłow.

Wiadomość rozmaitych sukien, potrzebnych dla umundurowania rang niższych Windawskiey Wodney Kommunikacyi.

Sukna fabrycznego w lepszym gatunku.	Miara. arsz.	Miara. wier
Ciemno-zielonego	539	1
— — gwardyyskiego.	2	8
Czarnego	136	$5\frac{15}{80}$
— — gwardyyskiego	—	10
Ciemno-zielonego	29	$8\frac{15}{50}$
Szarego . . . . :	529	12
— — gwardyyskiego	4	—

Za Sekretarza Masłow.

3 Ryzki Ekonomiczny Komitet dróg Kommunikacyi ninieyszém wzywa życzących z pewnemi i dostatecznemi ewikcyami na targi w nim 29, 30 i 31 dnia teraźnieyszego mca maia odbyć się maiące, na dostawę dla rang niższych Okręgu VII dróg Kommunikacyi sukna, wyrażonego w załączoney tu wiadomości; na iakową dostawę maią być obiawione przy targach i wzory.

Za Sekretarza Masłow.

Wiadomość rozmaitego sukna, potrzebnego dla umundurowania rang niższych Okręgu VII dróg Kommunikacyi.

W lepszym gatunku.	Miara. arsz.	Miara. wier
Szarego fabrycznego	164	13
Czarnego	152	$8\frac{24}{50}$
Szarego włościańskiego szerokością 1 arszyn 14 wiersz. . .	15	
Ciemno-zielonego	642	$12\frac{24}{50}$
Szarego gwardyyskiego . . . . :	30	9
Czarnego	4	$1\frac{16}{50}$
Ciemno-zielonego	53	8

Za Sekretarza Masłow.

3 Ryzki Ekonomiczny Komitet dróg kommunikacyi ninieyszém wzywa życzących dostawić dla robot V Dyrekcyi Windawskiey wodney kommunikacyi do śluzow N. X, XIV, XVI i XVII do 80 sążni kubicznych mchu, i wziąć takową dostawę za cenę mnieyszą od ofiarowaney po rubli 14 kop. 90 za sążeń; iakowi zechcą przybyć na ostateczny przetarg, w dniu 30 teraźnieyszego maia odbyć się maiący, z pewnemi i dostatecznemi ewikcyami.

Za Sekretarza Masłow.

3. Ryzki Ekonomiczny Komitet dróg kommunikacyi ninieyszém wzywa życzących z pewnemi i dostatecznemi ewikcyami do targow, w nim dnia 29, 30 i 31 teraź. mca maia odbyć się maiących: 1) na przewiezienie dostawionego balastu z przychodzących do Rygi okrętow, w ogóle do 1000 sążni kubicznych od domu straży, leżącego na fortkomeckiey Dambie, do stawiącey się grobli, z nasypaniem do wody i zrobieniem spadzistości; 2) na wyłożenie pochyłości od strony morza we trzy rzędy dzikim kamieniem na mchu; takoż wystawić most kamienny na Dambie z własnych materyałow; 3) na wystawienie po obu stronach grobli z drzewa skarbowego paręczy i pomalować ie farbą oleyną, która powinna bydź od podradczyka, i 4) na dostawienie do tey grobli do 100 sążni kubicznych małego dzikiego kamienia. Warunki do tych robot będą okazane przy targach.

Za Sekretarza Masłow.

3 *Sprawuiący obowiązek Kontrolera Państwa, z powodu podawanych do niego prożb, o nayprędsze rozpatrzenie w Kontroli Państwa prywatnych pretensyy, co do likwidacyynych rozrachunków, ninieyszém obwieszcza wszystkich maiących do skarbu iakowe pretensye, że rachunki o nich weszły do Kontroli Państwa z Ministeryum Woiennego w drugiey połowie* 1829 *roku po wig-*

kszey części nie zaczęte rewidować że w końcu 1829 roku, za osobném rozporządzeniem Sprawuiącego obowiązek Kontrolera Państwa, przystąpiono do rewizyi, która się też uskutecznia; sądząc z wielosktadności tego dzieła, z zadawalaiącym pośpiechem, i że przy takiem rozporządzeniu pozostaie pretensorom cierpliwie oczekiwać ukończenia i obwieszczenia o tém w swoim czasie przez gazety. Ninieysze ogłoszenie czyni się w zamiarze zaspokoienia wszystkich pretensorów, że o przysądzone im zadość-uczynienie, odbiorą oni z procentami na mocy ustaw, i że wszelkie w tych sprawach starania w Kontrolli Państwa uznaią się zupełnie niepotrzebnemi.

Publiczna przedaż.

3 Mohilewska Izba Powszechney Opieki, ogłasza, iż w niey przedawać się będzie oddany na ewikcyą za uchybieniem terminu maiątek zmarłego Radzcy Dworu Mateusza Szulca w Babinowickim powiecie wsie: Nowosielcow 12, Timoszenok 35 i Nowosiołа 31 w ogóle 78 rewizyynych dusz, ze wszelkiemi przynależytościami, ziemią i wszelkiem na niey zabudowaniem za nieopłacenie długu za pożyczką 11,700 rub. we 4 miesiące od poźnieyszego wydrukowania w gazetach.

W obowiązku Sekretarza M. Sofronowicz.
Kollegialny Rejestrator Romanowski.
Kancelarzysta Onoszko.

Pozew.

3 Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego Całą Rossyą etc.etc.etc.

Urodz. Longinowi Karawaiowi Lekarzowi pozew loco per gendae executionis przed Sąd Grodzki Ptu Wileń. na kadencyą maiową wynosi się w referencyi do dekretu niestannego w roku 1830 maia 16 dnia otrzymanego i dalszych dowodow z powództwa UUr. Antoniego i Heleny Pinińskich Kapitanow Woysk Polskich oto: obżałny w r. 1826 mca augusta 5 dnia na oblig pożyczyłeś u żałt. rub. srebr. 51, które w roku 1827 mca januar. 1 dnia oddać przyrzekłeś opisnąc ewikcyą na funduszach iakie masz i mieć będziesz. Lecz gdy dotąd nie uiściłeś się z długu i pozwany do Sądu miałeś się niestannie, żałtey przeto powtórnie pozywaiąc obżał. proszą Sądu o nakazanie warować obżał. locum standi, pocém sądzenia na obżał. i iego wszelkich funduszach gdziekolwiek okazać się maiacych rub. srebr. 51 z procentem i expensem prawnym, kondemnowaniem się zwiększonym, w naybliższym terminie z wolnym zaięciem wszelkich funduszow przez extennatią aresztowaniem osoby i funduszu ruchomego licytacyi i skutkow prawa Statutu Lit. art. 98 z Roz 4 rozciągnienia, oraz tego decydowania co wsprawie dowiedzionym będzie S. M. Ż.

Roku 1830 mca maia 19 dnia woźny świadczę, iż kopią tego pozwu z oryginałem zgodną w sprawie UUr. Antoniego i Heleny Pinińskich Kapit. W. Pol. po Ur. Longina Karawaia Lekarza niewiadomego z mieysca przebywania iednę do drzwi Sądowych przybiłem a drugą do Gazety Kuryera Lit. dla ogłoszenia podałem i o rozprawie przed Sędem Grodzkim Wileń. na roczkach maiowych lub w extrakadencyi zawiadomiłem.

Tomasz Czerwkowski woźny Sądu Grodzkiego Ptu Wileń.

Roku 1830 mca maia 22 d. Przed Aktami Grodzkiemi Ptu Wileńskiego, stawaiąc osobiście woźny w górze wyrażony takową rellacyą podanego pozwu urzędowie zeznał. Przyiąłem Tomasz Stempkowski Regent Grodz. Wil.

Dozwala się drukować, Wilno 1830 d. 24 maia. Cenzor L. Borowski.

Oświadczenie.

3 *W Dodatku Kuryera Litewskiego N. 62, Pan Ignacy Sarnecki oświadczył iakie ma kapitały, i skarży mię o niewypłatę takowych, zamiar publikaty niedoscigniony, a nadanie tytułu oświadczenia zupełnie iest nieodpowiednie, oświadczać czyli manifestować kogo można tylko przed właściwym urzędem gdzie i kara za zmyslone zarzuty niechybnie wymierzać się powinna; Sarnecki ieżeli ma rzetelną należnośc urealizowaną moim dokumentem i postanowieniem Izby Skarbowey Wileńskiey, nie przez awizacyą ale właściwą koleią satysfakcyi na maiątku szukać powinien, ieżeli zaś braknie dowodow do okazania iaki mógł kiedykolwiek posiadać fundusz i komu ony kredytował, ieżeli od roku 1811 po latach blisko dwódziestu opoźnił się wymyślić pretensyą; tego Kuryerem Litewskim nienadstarczy. Sarnecki nieobjawia do mnie inney pretensyi iak tylko z folwarków Dubinowa i Niewiarowa. Wiedzieć potrzeba że przed ostatnią w kraiu woyną Sarnecki przyiętym był na obowiązek dysponenta, a gdy rychło potém wydalitem się z kraiu, stał się iuż Panem tych folwarków bez względu iż roczna instalacya iemu dana ukończyła się; po powrócie moim zza granicy znalazłem tylko mnóstwo racyy na nieokazanie intrat i na zupełne zniszczenie folwarków, zginęły kilkaletnie intraty i Sarnecki dysponent w Głównym Wileńskim Komitecie uzyskał dla siebie świadectwo o uczynionych przez woynę szkodach na rubli srebr. 3577; w takiey będąc pozycyi przy oddaleniu się ani poźniey w ciągu lat kilkunastu nie miał do mnie żadney pretensyi, a dopiero awizuie że do Skarbu publicznego opłacił za mnie rubli sr. 7830. Miiam rzetelność tego doniesienia, lecz nieżądanie onych powrótu łatwo przekonywa iaki był obowiązek Sarneckiego i czyie były pieniądze; daley pisze Sarnecki że kommissya rachunkowa a następnie Izba Skarbowa Wileńska przyznała iemu do zwrótu ze skarbu moiego rub. sr. 2492, oraz summę za świadectwem Głównego Komitetu. Zastanowić się należy czy mogła bydź kommissya na rozrachunki moie z Sarneckim? czy mogła Izba Skarbowa rozpoznawać stosowaną do mnie przez Sarneckiego pretensyę i przeznaczać satysfakcyą, iak powiada Sarnecki z moiego Skarbu? Jaki związek potrzebowania odemnię opłaty za świadectwem Komitetu o szkodach czasu woyny samemu Sarneckiemu wydanym? czy można wierzyć aby Izba Skarbowa postanowiła na to opinię iaką Sarnecki cytuie. Nietrafny Sarnecki w formowaniu pretensyi i oney poszukiwaniu udawał się z prośbą do Izby Skarbowey Wileńskiey w r. 1828 po kilkunastu latach milczenia, ale uzyskał tylko odpowiedź udania się do właściwego Sądu, co dopiero nazywa urealizowaniem swoiey pretensyi. Gdybym cokolwiek zawiniał Panu Sarneckiemu, przedsięwziąłbym śrzodki zaspokoienia iego. Zdarzaią się lata w których posiadłości ziemne nie zawsze daią dostateczne intraty do rozpłacenia kapitałów, ale o wyparcie się zawinienia nikt ięszcze mnie nie zaskarżał. Dobrze Pan Sarnecki pochwalił się z swoiemi kapitałami, otworzył źrzódło nowych dla siebie kredytów, zrobił dokument zrzeczny daro-*

wny, ufermował w gazecie testament, ogłosił sukcessora. dał iemu prawo w nieletności załatwiać interessa lub pisać plenipotencye i inne w jedney awizacyi zmieszane myśli wyrazić, ale zarzut niesprawiedliwości, zarzut zaboru cudzey summy, cytacya dokumentu, kiedy prócz instalacyi na dysponenta, innego nie miał, wyszczególnienie znaczenia rezolucyi urzędu, iakiey nigdy niebyło, a to wszystko samowolne bez celu i widoku w gazetach awizowanie nieoznacza odzyskiwać swoię własność, ale tylko usilność napastowania lub mylną spekulacyę aby ktokolwiek podobnych unikaiąc satyr, opinię swoią darami okupił; zarzuty uczynione mało mię obchodzą, własne pismo Sarneckiego okazuie zmyślone dowody i wielki nieporządek w osnowie pretensyi. Publiczność właściwie ie oceni, ale nowy sposób bez urzędu pisania oświadczeń grożący każdemu obywatelowi podobną koleią daie pobudkę niniejszego moiego zażalenia się.

Generał Józef Hrabia Corvin Kossakowski.

Roku 1830 meca maia 27 dnia. Przed Sądem Ziem. ptu Wileńgo stawaiąc osobiście JW. Józef Graf Kossakowski Generał woysk pol. i Kawaler krzyżów niniejsze oswiadczenie po rezolucyi Sądowey wpisać do protokułu podał i one w tymże protokule własnoręcznie podpisał.

Regent Ignacy Naborowski.

Dozwala się drukować. Wilno 1830 d. 27 maia. Cenzor. L. Borowski.

---

3 Odpowiedź wespół z tłómaczeniem się i oświadczeniem na awizacyą w N. 94 Kuryera Litewskiego w r. 1829 sierpnia 7 dnia w imieniu Konstancyi z Hrabiów Platerów Manuziney Marszałkowey i Starościny Brasł. i w imieniu JW. Hrabi Platera iako opiekuna, przez ich plenipotenta, Romualda Dewoyny adwokata podpisaną, przeciwko niżey piszącemu się, w rzeczy iakoby ukończonych wszelkich stosunków należności, zralizowanych do JW JW. Grafów Manuzych i JW. Ig. Hr. Platera a to na mocy iakoby wykonanego w dniu 23 iunii 1814 r. iuramentu, przed Regentem sprowadzonym do maiątku Belmonty zwanego, dziedzicznego Grafini Manuziney; iakowy iurament uważa za nieważny i prawu sprzeciwiaiący się, któren niemoże kasować należności odrębnym pozwem zaiętey, o czém w mieyscu właściwém dowodzić niezaniedba. Wyswietla W. Dewoyno, w powyżey zacytowaném oświadczeniu. Że tłómaczący się posiadaiąc niektóre maiątki w possesyi wydał kwietacyą, temu nieprzeczy lecz tylko ta kwietacya zaięła R. S. 6,979 kop. 41 o to żałący się pretensyi nie ma: gdyż ta kwietacya z rzeczy administracyyney nastała, wszakże tłómaczący się po wydaney kwietacyi w innych datach ma zrealizowaną należność, iak świadczy o tém Tabella, w dniu 29 augusta 1813 roku przez ich plenipotenta pod tę porę będącego z przyznaną plenipotencyą przez oboyga Grafów Manuzych Ignacemu Maiewskiemu do tego interesu, za którą po kilkakrotne dopominanie się tak osobiste iako też przez uproszone osoby, nieopłacono pod kwit właściciela do tychczas ze skarbu Grafów Manuzych o czym w żadnym sądzie niebyło rozprawy, nadto ieszcze opłacono JW. Jano. Biegańskiemu za dług Grafów rubli sreb. 800 własnemi pieniędzmi te, ani z intrat, a osobiście Grafowie niezwrócili, za inskripcyą ś: p. Grafa Manuzego r. s. 380 za własno ręcznym listem JW. Grafini r. s. 100, udzielnie za nasiona iarzynne których Grafowie niezostawili i nieopłacili r. s. 400, a zatym w ogule zrealizowaney sprawiedliwey należności z procentami r. s. 5835. Jakowey należności ani Dekret ani Pozew w Ziemstwie Brasławskiem nie zaiął, ani też żadna kwietacyia nie umorzyła, oprócz tego za niedotrzymanie Prawa wydanego r. s. 1000 które słusznie z procentami załącemu się należą. A z racyi nieutrzymywania Kuryera Litewskiego, i nieczęste czytanie onego stało się powodem opoźnienia tey odpowiedzi. Dopiero zaś wyczytawszy oświadczaiący się w pomienionym dodatku niestosowną awizacyą przez P. Dewoyny plenipotenta Grafini Manuziney umieszczoną pod datą 1829 roku d. 3 apryla, przeciwko którey naysolenniey przed publicznością obiaśnia się, z iakiego powodu powyżey zacytowane oświadczenie umieszczone, które żadnego związku z teraźnieyszym processem nie ma, bo iak można podciągać te kwestye, pod wydaną kwietacyą których ani kwietacya oświadczaiącego się, ani dekret Ziemski Brasł. niezaiął, bo iak można kasować te należności, ktore za inskrypciami, a drugie ex likwido debito wynikły, na ostatek gdyby oświadczaiący się przed Publicznością usprawiedliwił się, iako skrzywdzony, kiedy został ogłoszonym że iakoby fałszywe, i napastne pretensye do Grafów uraszczał i by nikt takowym wiary niedawał zastrzeżono. Gdybym więc przekonał publiczność, że nie o te należności które kwietacye i dekret Ziemstwa Brasł. obięły, ma oświadczaiący się pretensye, ale wcale o inne, których za inskrypciami własnoręcznemi r. s. 5835 kop. 60, oraz pretensyynych ze skutku niedotrzymania prawa r. s. 1000, na co oświadczaiący się ma dowody, a te są zrealizowane inscripcie, w przypatku zaś śmierci lub choroby aktora tey należności, nie kto inny w zastępstwie ma prawo kwietować iak Lucian Sarnecki syn inspektora Skarbu Publicznego Woiewództwa Podlaskiego, w asystencyi opiekunów prawnie przyznanych lub też plenipotenta podpisał

Ignacy Sarnecki były Deput. od Dworzaństwa Brasł.

Dozwala się drukować. Wilno 1830 d. 20 maia. Cenzor L. Borowski.

---

3 Oświadczenie wespół z ostrzeżeniem imieniem Jana Dellewalli, przeciwko W. Wincentemu Swierżewskiemu Sędziemu Granicz. Zawileyskiemu zanosi się z ponowieniem uprzednich skarg i manifestow, o to; po zeyściu Piotra Mackiewicza, Skarbnika Połockiego, gdy naturalna sukcessya spadła na dwie cioteczno-rodzone siostry: Annę w zamęściu z Maximowiczow Dellewallinę, matkę żałego Dellewalli, i Maryannę w zamęstwie Swierżewskę, matkę obżałowanego Swierżewskiego, wspólnie więc, iako bracia cioteczni działaiąc, za objęciem pozostałego funduszu, na kilkakroć sto tysięcy wynoszącego, który w znaczney części, dekretem Kommissyi Bankowey realizowaney w kapitałach, a w restancy na maiątkach ziemnych był oparty, dochodzili. Skutkiem wyszłych w tym przedmiocie ukazow Senackich, niektóre summy z bankow, a także od obywateli pościągawszy, wioskę Pucianiszki z Zaścinkami i La-

sem, w powiecie Wileńskim położoną, ś. p. Biskupowi Wołczackiemu wyprzedali; dalsza zaś własność sukcessyyna, do wspólnictwa należna, zostawała pod zarządem wspólnym. Poźniey załłcy Dellewalle, przez ufność, iako brat cioteczny wierząc obżał. Swierżewskiemu, gdy oddał mu posługniące dowody i dokumenta, zaczął złych skutków doświadczać. Ułudzony bowiem nadzieią zysku, tenże obżał. Swierżewski na krzywdę brata działać przedsięwziął; a tak wśród wielu innych bezprawiow i niepraktykowanych dellacyow, mimo osóbnych ręcznych zawinień, zawładawszy własność załłgo w śrebrze, sprzętach, bydle, ruchomości i cokolwiek było w Kluszczanach, poważył się ieszcze z sukcessyi po Mackiewiczu, summy od Marszałka powiatu Lepelskiego, Sielickiego, od Meierowey obywatelki pttu Wiłkom, i od innych Debitorów sam ieden ściągnąć. Dwie wsi Kluszczewicze i Zapole z lasem, po exdywizyi Houwalda na rzecz Mackiewicza, w Gubernii Grodzieńskiey powiecie Słonimskim wydzielone, Urodz. Felixowi Boguckiemu wyprzedał, i do exdywizyi Kosarzewskiego sam ieden Plenipotenta instalował; słowem, górą stotysięcy złł. pol. obżał. Swierżewski żał. Dellewalle, oprócz krzywd osobistych, będąc dłużny, dla zakrycia repetycyynego funduszu rozmaite usposobienia czyni. Przy odwołaniu się zatem do uprzednich skarg i manifestow, a także ukazow Senackich, nieprawne postępowanie we wszystkiém obżał. i nielegalną przedaż Urodz. Boguckiemu za nieważną ogłaszaiąc, nim przepisanym porządkiem dochodzić wszystkiego będę, uroczyście całą publiczność ostrzegam: iżby nikt w żadne układy o żaden maiątek z obżał. nie wchodził, i na ten cel, ninieyszy manifest, przed Sądem Głównym Litewsko-Wileńskim 2go Departamentu zaniesiony, do gazety Kuryera Litew. podaiąc, własną podpisuię się ręką. Datt. 1830 maia 23 dnia. Jan Dellewalle Por. W. Pol.

Wolno drukować. 24 maia 1830 Michał Oczapowski Cenzor.

---

3 Sąd Główny Wileński wtórego Departamentu Dekretem dnia 17 idącego miesiąca maia zapadłym, na wszelkie leżące i ruchome fundusze zmarłego Ferdynanda Hrabiego Platera, dla domierzenia iego kredytorom satysfakcyi, przeznaczywszy taxę Exdywizyą wieczystą, wskazał termin pierwszego zjazdu Sądu Exdywizorskiego do dóbr Talun w powiecie Upitskim leżących na dzień dwódziesty szósty czerwca roku bieżącego, z poleceniem temuż Sądowi Exdywizorskiemu między innemi prawidłami, aby, po dopełnieniu szczegółowey inwentacyi, te ruchome fundusze, konie i dalze żywioły w maiątkach rzeczonego Ferdynanda Platera, które od istotnych potrzeb fundowych zbywać będą, w pierwszym terminie zjazdu swoiego, w obecności stron lub umocowanych plenipotentów, porządkiem zwyczaynym sprzedał przez publiczną licytacyą. O czem interessowane strony i życzących mieć uczęstnictwo w tym akcie licytacyi, niniejszym zawiadamia. Roku 1830 maia 28 dnia.

Assessor Anzgary Masłowski.

Regent Ignacy Choroszewski.

Zbiegi.

Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż wzięci za nieokazanie na piśmie swiadectw aresztanci Jan *Razin*, Mikołay *Kampan*, Alexy *Karnieiew*, Jan *Dawidowicz*, Herasim *Pawłow*, Piotr *Pawłowicz*, dziewka Paraska *Cybulska*, i żyd Hirsza *Szymanowicz*, którzy chociaż powiadali się bydź: Razin włościaninem Rybinskiego Powiatu, Jarosławskiey Gubernii, sioła Mikulicz obywatela Mamonowa. Kampan obywatela Minskiey Gubernii z miasta Ihumenia. Karnieiew raz narodzonym Wileńskiey Gubernii i Powiatu, ze wsi Jeleńciszek, a powtórnie z Mozyrskiego Powiatu Mińskiey Gubernii ze wsi Liwaszkowicz. Dawidowicz Dziśnienskiego Powiatu MińskieyGubernii z miasteczka Głębokiego, Xiężniczki Radziwiłłówny przynależącego się. Pawłow Pawłowicz włościanami Iszy Lepelskiego Poiwiatu Witebskiey Gubernii Senatora Zaryoza, a 2gi Dziśnieńskiego Powiatu Mińskiey Gubernii Grafa Manuzego. Dziewka Cybulska Mieszczką Rohaczewskiego Powiatu Mohilewskiey Gubernii z maiątku Złobina i żyd Hirsz Szymanowicz urodzonym Lidzkiego Powiatu Grodzieńskiey Gubernii z miasteczka Bielicy, ale takowe ich opowiadania po zabranych rozwiedzeniach się i sledztwach w istocie nie potwierdziły się. Na mocy N a y w y ż e y utwierdzonego 22go marca 1828 roku Opinii Rady Państwa uznani za włóczęgow i odesłani do Syberyi na osiedlenie. Przymioty pomienionych włóczęgow: Razin wzrostu 2ch arsz. 4½ wier., twarzy bladawey, nosa wielkiego, oczu szarych, włosow na głowie, wąsach i brodzie światłorusych, na lewey ręce wskazujący palec krzywy, a następniącego przy nim środniego całkiem brakuie palca, od urodzenia lat 56 Kampan wzrostu 2 ar. 5½ wier., twarzy czstey, nosa długiego, oczu szarych, włosow na głowie, wąsach i brodzie ciemnorusych, od urodzenia lat 40; Karnieiew wzrostu 2 arsz. 5½ wier., twarzy podługowatey czystey, nosa długiego, oczu szarych, włosow na głowie ciemno, a na wąsach i brodzie rusych, od urodzenia lat 38; Dawidowicz wzrostu 2 arsz. 4 wier., twarzy okrągławey, białey, nosa szerokiego, oczu szarych, włosow na głowie, wąsach i brodzie światłorusych, na prawey wierzchniey wardze ma brodawkę i na łbie ma także brodawkę mnieyszą, na głowie włosow mało dla tego, że ma wyrzut, od urodzenia lat 30; Pawłow wzrostu 2 ar. 5 wier., twarzy podługowatey czystey, czerwoney, nosa długiego, na lewey stronie po śrzodku złamanego, oczu szarych, włosow na głowie ciemno, a na wąsach i brodzie światłorusych, po obu stronach około piersi plamy; Pawłowicz wzrostu 2 ar. 3 wierszkow, twarzy okrągłey, nosa miernego, oczu szarych, włosow na głowie ciemno, a na wąsach i brodzie rusych, na lewey ręce wielkim palcem mało co włada, od urodzenia lat 55; Cybulska wzrostu 2 arsz., twarzy okrągłey, pełney, nosa krótkiego, oczu szarych, włosow na głowie światłorusych, od urodzenia 21 lat; żyd Szymonowicz wzrostu 2 arsz. 1½ wier., twarzy pełney, nosa miernego, oczu szarych, włosow na głowie czarnych, na wąsach i brodzie rusych, od urodzenia lat 27; zaczém ieżeli pomienieni włóczęgi okażą się do kogokolwiek przynależącemi, tedy w prośbie o ich zwrót postąpiono ma bydź wedle ustaw na ten przedmiot wydanych, i opublikowanych. Maia 10 dnia 1830 roku.

Mińskiego Gubernialnego Rządu Sekretarz Radzca Honorowy i Kawaler Felicyan Arcimowicz. Stołonaczelnik Eufemiusz Zieniewicz.

chodów i Skarbu wnosił powody proiektu pomnika wdzięczności dla wiekopomney pamięci Wskrzesiciela Polski Cesarza i Króla ALEXANDRA I, który to proiekt następnie odczytany został. Jeden z Kommissarzy Seymowych miał głos za przyięciem proiektu, poczém różni Członkowie Izby przedstawiali propozycye dążące do szczególnych odmian proiektu, tudzież zawieraiące postrzeżenia i uwagi, które Xiążę Minister Przychodów i Skarbu w miarę potrzeby obiaśniał.

Po wysłuchaniu wszystkich wniosków, JW. Marszałek Izby Poselskiey, w celu przekonania się o woli obraduiących, względnie wniesionego proiektu, wezwał Izbę do głosowania na takowy, w skutku którego wezwania, wszyscy obecni Członkowie w liczbie 118stu oświadczyli się za przyięciem tegoż proiektu.

— Deputacya od Izby Poselskiey, złożyła dnia 1 b. m. Nayiaśnieyszemu Panu adres, iż taż Izba iednomyślnie przyięła wniosek wzniesienia pomnika Wskrzesicielowi Królewstwa Polskiego, błogosławioney pamięci Nayiaśnieyszemu Alexandrowi I. Deputacyą tę składali: *Walewski* Poseł Skalmierski, Hr. *Małachowski* Poseł Szydłow., *Łempicki* Deputowany Okręgu Opatowskiego, *Złotnicki* Deputowany Okręgu Sieradzkiego, Hrabia *Niesiołowski* Poseł Powiatu Kazimierskiego, *Turski* Poseł Powiatu Płockiego, *Słubicki* Poseł Powiatu Brzeskiego, *Czarnocki* Deputowany Okręgu Stanisławowskiego, *Małachowski* Poseł Powiatu Radzyńskiego, i *Augustowski* Poseł Powiatu Dąbrowskiego.

Francya.

Paryż dnia 23 maia.

(z Gazety Warszawskiey.)

Jeden z tuteyszych dzienników twierdzi na mocy prywatnego listu z *Rzymu*, iż Pani *Letycya Bonaparte*, matka *Napoleona*, która dnia 26 kwietnia miała umrzeć, żyła ieszcze dnia 3 maia.(*Diario di Roma* do dnia 12 maia nic nie wspomina o iey śmierci.)

List z *Tulonu* pod dniem 15 b. m. donosi: „Admirał Angielski *Malcolm* stoi na kotwicy z 3 okrętami liniowemi w zatoce *Palma* (w Sardynii), z powodu, iak słychać, aby prędzey odbierał wiadomości z *Algieru*. Flotylla Sardyńska, która d. 5 b. m. wypłynęła z *Genui*, udaie się do *Tunis* dla poparcia żądań Króla Jmci Sardyńskiego od tamecznego Deia. W przystani tuteyszey i Marsyliyskiey znayduie się kilka korwet Angielskich. Dwa będące tu kutry Angielskie chciały wychodzić pod żagle, lecz otrzymały rozkaz, aby dopiero w kilka dni po wypłynieniu floty naszey udały się na morze. Między znayduiącemi się tu cudzoziemcami iest wielu Anglików. Wczoray prowadzono przez miasto pewnego cudzoziemca pod strażą 4 fizylierów; słychać, iż był szpiegiem. Bey w *Konstantina* miał się oświadczyć za stroną Francyi; iest on naymożnieyszym ze wszystkich Beiów, zostaiących pod władzą Deia Algierskiego. Mówią, iż Aient iego odbywa tu kwarantannę. Bey ten, który nie iest rodowitym Turkiem, popadł iuż był dawniey w niełaskę u Deia, który protektora iego stracić kazał. Francya i Anglia usiłuią w przeciwnym celu mieć wpływ u Deia Tunetańskiego, który iednak z powodu nienawiści swoiey ku Deiowi Algierskiemu pozostanie neutralnym. Przybyli tu żeglarze napowietrzni, którzy chcą bydź uczestnikami wyprawy, są w wielkim kłopocie; żaden bowiem statek przewozowy nie chce wziąć potrzebnego dla ich balonu witryolu.”

Z rozkazu Jenerała *Bourmont*, rozrzucono na wybrzeżach Afryki mnóstwo odezw do kraiowców, w języku Arabskim drukowanych, w których wzywa tychże, aby się spokoynie zachowali, a za to zaręcza im zupełne bezpieczeństwo ich osób i maiątków. Odezwa ta miała zrobić niemałe wrażenie na wielu naczelnikach pokoleń Arabskich, którym sprzykrzyło się iuż despotyczne iarzmo Deia Algierskiego.

W ciągu ostatnich 10 miesięcy, miała Francya 4 Ministrów spraw wewnętrznych.

Słychać, iż nowa Izba będzie rozpuszczoną, ieśliby wybory sprzyiały zasadom przeszłey Izby.

Tulon dnia 19 maia.

Wczora całe woysko i konie, były iuż na okrętach. Admirał Duperré i Hr. Bourmont wsiedli na okręt Provence; kilka statków z ammunicyą i żywnością odpłynęło do Maiorki. Na okrętach znayduią się także psy, które przeznaczone są do probowania wody studzienney na brzegach Afryki, czyli ta nie iest zatrutą. Zapas żywności każdego żołnierza składa się z 5 funtów sucharów, z 2 funtów gotowaney słoniny, 2 porcyi séra, 10 uncyi ryżu, 1 kwarty wina, i 1 kwarty wódki zmieszaney z wodą. Korweta Eglé, odpłynęła 14 b. m. z listami urzędowemi do Alexandryi. (*Kor. War.*)

Anglia.

Londyn dnia 23 maia.

(z Gazety Warszawskiey).

Dnia 17 b. m., Izba Niższa odrzuciła większością 228 kresek przeciw 165, wniosek Pana *Grant*, względem powtórnego przeczytania bilu, tyczącego się nadania swobód Żydom.

Xiążę Sasko-Koburgski, *Leopold*, zrzekł się władzy udzielney nad Grecyą, co iedni przypisuią prośbom Xiężny *Kent*, a drudzy odebranym z Grecyi wiadomościom, iż Senat Grecki wzbrania się zatwierdzić odstąpienie części Akarnanii.

W *Gibraltarze* rozchodziła się dnia 3 b. m. pogłoska, iż okręty Cesarza Marokańskiego, sposobiły się do wypłynienia na morze.

— *Dnia 24* —

Dziennik Dworski pisze: „Przyiemnem będzie dla publiczności Angielskiey słyszeć, iż 12letnia Xiężniczka. *Wiktorya* na swóy wiek uczyniła nadzwyczayne postępy w naukach. Mówi płynnie wszystkiemi prawie teraznieyszemi ięzykami europeyskiemi; znacznie oraz postąpiła w ięzyku łacińskim i matematyce. Jest wyborną fortepianistką i bywa na prywatnych koncertach, które prawie co wieczór dawane są w pałacu *Kensington*, gdzie mieszka. Nie iest może powszechnie wiadomém, iż Xiążę *Leopold* iest także znakomitym muzykiem. Bardzo często znayduie się on na wspomnionych koncertach. Co się tycze imienia tey Xiężniczki (*Wiktoryi Alexandry*), Gazeta *Times* donosi, iż Król Jmć oświadczył nie raz życzenie, aby wzięła imie *Elżbieta*, które iest przyiemném dla uszu Anglików i ulubioném w kraiu.”

Włochy.

Neapol dnia 11 maia.

W Alexandryi miała stanąć ugoda między Francyą a Wice-królem Egiptu, mocą którey tamta zobowiązała się zniszczyć państwa rozboynicze i poddać ie Wice-królowi, ten zaś czuwać ma nad porządkiem i bezpieczeństwem północno-afrykańskich brzegów. (*Kor. W.*)

Prenumerata.

Od dnia 1 nadchodzącego miesiąca lipca, odnawia się prenumerata półroczna na Gazetę Kuryera Litewskiego. Cena zwyczayna: z przesyłaniem pocztą rubli sr. 7.

Półroczna bez przesyłania pocztą rub. 4 kop. 50.

Kwartałowa na mieyscu . . — 2 — 25.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora.

Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

Wilno dnia 2 Czerwca v. s. 1830 roku.

Podrady.

1 Rząd CESARSKIEGO Uniwersytetu Wileńskiego postanowił wybudować drewnianą karczmę we wsi Kabiszkach, do maiątku Niemenczyna należącey i przeto wzywa życzących podjąć się takowey budowy, aby się iawili na targi naznaczone w tym celu i odbyć się maiące w dniach 6, 10 i 12 przyszłego czerwca; w tychże terminach będzie się odbywać licytacya na przestawienie karczmy przed kościołem w miasteczku Niemenczynie; plan karczem, wyliczenie kosztu i warunki do kontraktu, są do przeyrzenia w Kancellaryi Uniwersyteckiey w każdym czasie. Dnia 29 maia 1830 roku.

Sekretarz Mierzciewski.

Arenda.

1 Magistratura Powszechney Opieki Litt. Wileńskiey Gubernii ninieyszym zawiadamia, iż w dniach 23, 26 i 30 przyszłego miesiąca iunii w skutek postanowienia oney będą się odbywać targi na wydzierżawienie przez licytacyą w trzyletnią arendowną possessyą dochodow nowo-wybudowanego w mieście Wilnie na rzece Wilii Zielonego mostu do funduszow szpitala Sgo Jakuba przynależnego. Życzące osoby mieć uczęstnictwo przy takowych targach raczą iawić się do teyżey Magistratury w pomienionych terminach w czasie posiedzeń z prawnemi ewikcyami na trzecią część rocznego dochodu, to iest: 2,000 r. s. gdzie zostaną objawione warunki kontraktu na fundamencie których takowy most wydzierżawionym będzie. Działo się na sessyi dnia 28 maia 1830 roku.

Непременный Членъ Коллежскій Ассесоръ и Кавалеръ Петръ Клейстъ.

Секретарь Иванъ Солиманн.

Nowe dzieła.

1 W pierwszych dniach przeszłego miesiąca wyszło z pod prassy nowe dzieło (w dwóch tomach z iedną obszerną ryciną na miedzi rytą wyobrażaiącą ustawienie wytwornego stołu na osób dwadzieścia cztery) pod tytułem *Dobrze usposobiony kucharz.* Dzieło ninieysze zastosowane iest zupełnie do teraźnieyszego sposobu życia. Zastrzega się, iż wszelkich fałszywych edycyy tego dzieła prawnie poszukiwać będę. Jan Szyttler.

1 Tylko co wyszło z pod prassy nowe dziełko pod tytułem *Pustelnik taiemnego grobowca.* Romans moralno-historyczny, w którym przedstawiaią się okropne skutki woyny Krzyżackiey; w niey się dokładnie maluie, widok chciwości, któren był ukryty pod pozorem mszczenia się za Boga.

Dziełko to składa się z 3ch tomików i iedney obszerney ryciny. Cena iednego exemplarza bez poczty złotych dziesięć N. zł. 10, na papierze zaś lepszym, to iest: takim iakim się było dla prenumeratorów zł. dwanaście N. zł. 12. Życzący nabydź to dziełko, może go dostać w Wilnie w Xięgarni W Zawadzkiego, w Redakcyi Kuryera Litewskiego u W. Marcinowskiego, w drukarni XX. Missyonarzów przy Kościele ś. Kazimierza i w domu Przyjałkowskiego przy ulicy Szwarcowey na drugim piętrze; to iest u wydawcy tego dziełka. W Mińsku u P. Makarewicza.

Stanisław Żugarzewski.

Pozwolono drukować. Wilno 28 maia 1830 roku. Cenzor Paweł Kukolnik.

Sądy Exdywizorskie.

1 Sąd Główny Litewsko-Wileński 2go Departamentu w sprawie konkursowey exdywizyi funduszu Senatora Michała Kleofasa Ogińskiego, gdy iuż od massy głos replikowy został powtórzony, a na skutek ukazow Rządzącego Senatu i zaszłych Sądu tego nieiednokrotnych rezolucyi, czyniono ostrzeżenia, aby wszystkie strony, z zupełną gotowością głosy odbywały, a to w celu rychłego rozbioru samey sprawy. Ile więc po odbytych produktach przez wszystkie strony, a od massy repliki, iak w ciągu słuchania zjaśnień od massy, czas był dostateczny na odpisanie głosow, w odpowiedzi na zarzuty, czyli replik przez wszystkie strony do tey sprawy stosunki maiące, dla tego po raz ostateczny objawia, ażeby każda z stron, bez żadnych odkładow przynosiła objaśnienia, z tem zastrzeżeniem, że Sąd nieodmiennie w samey sprawie wezmie do namowy 10 dnia czerwca roku teraźnieyszego i o tém przez Gazetę Kuryera Litewskiego awizuie. 29 dnia maia 1830 roku.

Sowietnik i Kawaler Dominik Witanowski.

Regent Paweł Weryha.

Wyieżdżaiący.

1 Niżey podpisany, wyieżdżaiąc z Wilna na czas nieiaki za granicę, ma honor ninieyszym uwiadamiać, że dom swóy handlowy zostawuie tu w mieście Wilnie na tém samém mieyscu, i na tym samym stopniu, iak dotąd exystował, i że interessa kommercyyne, tak kraiowe, iako też i zagraniczne, iakie dotąd robione były, i w czasie niebytności niżey podpisanego ku zadowoleniu każdego sprawianemi będą; w iakowym celu plenipotencye prawne są przez niego zostawione. Datt. w Wilnie msca maia 1830 roku.

Salomoh Heiman 1 Gildy Kupiec i Bankier.

Wolno Drukować. Policmeyster Chrząstowski.

Ogłoszenie po raz 2gi.

Podrady.

2 Pocztamt Litewski niniejszém wzywa życzących wziąć na siebie dostawkę potrzebnych jemu od dnia 1 lipca teraźnieyszego roku do dnia 1 stycznia następuiącego 1831 roku, do pięciuset i więcey sążni iednopolanowych drew brzozowych, olchowych i sosnowych każdego gatunku po równey części z tem, iżby życzący przybywali do Pocztamtu dla odbycia targow na terminy następuiące: pierwszy

dnia 10, drugi 13, i trzeci 16 następuiącego msca iunii, gdzie i dalsze warunki okazane zostaną, i żeby każdy życzący złożył przy obiawieniu na piśmie pewną ewikcyą, bez czego nikt do licytacyi dopuszczonym bydź nie może. Dnia 29 maia 1830 roku.

Sekretarz i Kawaler Andrzey Hryń.

Stołanaczelnik Joachim Pisarew.

Ostrzeżenie.

2 *Zpolecenia Rządu CESARSKIEGO Uniwersytetu Wileńskiego, niżey podpisany iako exekutor testamentu ś. p. Józefa Wołodźki Filoz. Doktora, podaię do publiczney wiadomości: że W. Kazimierz Brant Por. b. W. P. dom swóy w mieście Wilnie pod N. 121 na zautku Sto-Michalskim położony, dotąd za prawem zastawném przez ś. p. Józefa Wołodźkę possydowany, wyprzedał CESARSKIEMU Uniwersytetowi Wileńskiemu na rzecz funduszu dla uczniów przy Gimnazyum Kroskiém przez tegoż ś. p. Wołodźkę testamentem zapisanego; i takową wyprzedaż nie tylko ewikcyą na wszelki swóy maiątek wniesioną, ale i kaucyą dostateczną za nim daną ubezpieczył. Ostrzegaią się zatém wszyscy, którzyby mieli pretensye do maiątku W. Branta, że do wspomnionego domu, iako iuż własnością funduszową będącego, żadnych poszukiwań prawnych rozciągać nie mogą.*

Jan Znosko Radzca Stanu i Kawaler.

Dozwala się drukować. Wilno 1830 d. 27 maia Cenzor L. Borowski.

Publiczna przedaż.

2 Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na przedaż w tym Rządzie z publicznych targow murowanych domow iednego dwupiątrowego żyda Berela Leyzerowicza Szulmana, a drugiego iednopiątrowego żyda Łazarza Oreljowicza Szulmana w Telszewskim powiecie w miasteczku Kretyngienie nayduiących się ocenionych dwupiątrowy 1,928 rub. a iednopiątrowy 923 rub. ass. dla uzyskania przysądzoney postanowieniem Wileńskiego Głównego Sądu 1go Departamentu na żydzie Aronie Szymchowiczu za kontrabandne towary pozostałey poszliny 2,914 rub. 99¾ kop. assygn.; naznaczono terminy: pierwszy 7go, drugi 8go dnia następuiącego czerwca miesiąca, a trzeci i ostateczny we trzy miesiące od dnia pierwszego wydrukowania ogłoszenia w Sankt-Petersburskich lub Moskiewskich gazetach, a zatém życzący kupić oznaczone domy zechcą przybydź na naznaczone terminy do tego Rządu. Maia 29 dnia 1830 roku. Assessor Józef Szulc.

Sekretarz Jamont.

Naczelnik Stołu Leoszkiewicz.

Oświadczenie.

2 Oświadczenie imieniem WJPana Ernesta Buttlera zanosi się o to, że za prawem 1828 roku xbra 11 dnia sporządzonem wyprzedał oświadczaiący się maiątek Żorany w Powiecie Szawelskim leżący WJPanu Ferdynandowi Lindzie i od teyże daty tenże Ferdynand Linda stał się dziedzicem rzeczonego maiątku z obowiązkiem dopełnienia wszystkich warunkow w prawie opisanych; uskuteczniaiąc przeto o[…] iadczaiący się obowiązanie się o przeyściu wyrażonych dobr we władanie teraźnieyszego nabywcy, przez Gazetę Kuryera Litewskiego zawiadomić postanawia i takowe oświadczenie podpisuie. Datt 1830 roku miesiąca maia 13 dnia. Ernst v. Buttler.

Roku 1830 mca maia 16 dnia w skutek podaney prośby i nastałey w Sądzie Ziemskim Pttu Szawelgo pod N. 221 rezolucyi nayduiąc się osobiście przy aktach tego Sądu WJP. Kazimierz Staniewicz takowe oświadczenie imieniem W. Ernesta Buttlera uczynione do akt podał, w czém przy wyciśnięciu herbowey pieczęci poświadczam.

Kalixt Łabanowski Ziemski Pto Szawelskiego Regent.

Dozwala się drukować. Wilno 1830 d. 27 maia Cenz. L. Borowski.

Zbieg.

2 Roku 1829 w miesiącu maiu Guberuii Grodzieńskiey Pttu Nowogródzkiego z maiętności Niańkowa zbiegł poddany skaskowy Jan Daniela syn Wieremieyko z professyi ogrodnik przy ucieczce poczynił wiele szkód, porzucił żonę i dzieci a nabywszy odstawkę od odstawnego ułana z wołyńskiego ułańskiego pólku Wasila Łozowskiego, pod którego imieniem lub za fałszywemi świadectwami ukrywa się. W czasie ostatniey woyny z Francuzami ten sam Jan Wieremieyko był lokaiem przy ś. p. Karolu Woyniłowiczu Rotmistrzu tegoż samego wołyńskiego pólku, któren to Rotmistrz został zabity w batalii pod Paryżem, gdy pólk nazad powrócił, Wieremieyko został odesłany do Niańkowa. Przymioty iego następne: włosy blond, oczy błękitne, ospowaty, wzrostu niemałego, trochę patrzy z podełba. Kto takowego zbiega dostawi do Nowogródka lub da o nim pewną wiadomość, dziedzic naysolenniey przyrzeka dla tego nadgrody złł. pięćset czyli sreb. rubli 75.

Бѣжавшій.

1829 года въ мце маѣ Гродненской Губерніи Новогрудскаго уѣзда изъ имѣнія Нянькова бѣжалъ крепостной человѣкъ записанный по ревизіи Иванъ Даниловъ сынъ Веремѣйко изъ майстерства садовникъ, которой при побѣгѣ здѣлалъ разные убыли, оставилъ жену и дѣти и получивъ отъ отставнаго улана изъ волынскаго уланскаго полка Василія Лазовскаго отставку, пользуется оною и укрывается подъ названіемъ Василья Лазовскаго. Во время послѣдней войны съ Французами сей самый Иванъ Веремѣйко былъ денщикомъ при Ротмистрѣ волынскаго уланскаго полка Карле Войниловиче которой Ротмистръ убитъ въ сраженіи подъ Парижемъ, когда полкъ возвратился въ предѣлы Россіи, Иванъ Веремѣйко отправленъ былъ въ имѣніе Няньковъ къ своему Помѣщику.

Въ похищенной отставкѣ отъ Василья Лазовскаго примѣты следующіе: „лицемъ бѣлъ, во„лоса русые, глаза серые, носъ посредственный „росту 2 арш. 5⅝ вер. отъ роду имѣетъ 39 летъ „уроженецъ Могилевской Губерніи Климовен„скаго уезда деревни Лясковки изъ Шляхтичей.“

Отставка Лазовскому дана 24 сентабря 1824 года за N. 878, кто таковаго беглеца доставитъ къ настоящему владѣльцу въ имѣніе Няньковъ, или писменно уведомитъ о пребываніи Ивана Веремѣйки (который долженъ укрываться съ помощіею отставки Василія Лазовскаго) получитъ въ награжденіе 75 рублей серебромъ.

Wolno drukować, Policmeyster Chrząstowski.

Sądy Exdywizorskie.

2 Sąd Taxatorsko-Exdywizorski dóbr Ryn-

kszel i wszelkiego funduszu W. Stanisława Staszyńskiego Sędz. Granicz. powiatu Rossieńskiego w dniu dzisieyszym odkład dzieła Exdywizorskiego dla nieprzybywania pretensorów do dnia 20 augusta 1830 zapisuiąc, przez ninieyszą awizacyą strony interessowane zawiadamia, że od dnia 20 augusta 1830 naydaley w przeciągu tygodnia iednego dla oszczędzenia massy ogólnego funduszu, to iest w dniu 28 augusta 1830 r. do namowy izbę zamknie, a na pretensye nieobjawione prawną amissyą zapisze. Datt. 1830 maia 23 dnia.

Adam Szukszta b. Pisarz Grodz. Telszew.
Józef Makarski P. b. Gr. pttu Wiłkomier.
Michał Purzycki Sędzia Ziem. pttu Kowień.

Nóty Muzyczne.

5 Księgarnia Józefa Zawadzkiego, otrzymała na nowo z Warszawy, ulubiony 6*cześciowy Kotyllion kompozycyi Pana Andrzeia Listowskiego*, ułożony na Fortepiano. Cena po 1 rublu srebrem, z pocztą złł. 8.

Wolno drukować, Policmeyster Chrząstowski.

Wiadomość o produktach żywności na targach przedawanych, i o taxie, po iakiey należy przedawać w Wilnie niżey wyrażoną żywność, w Radzie Miasta Wilna sporządzona.

Wyiaśnienie za iaką cenę w Wilnie na targach w przeszłym tygodniu przedawały się wszelkie produkta i wiktuały hurtem.	w Niedzielę		Wtorek.		Piątek.	
	Srebrem.					
	ruble.	kop.	ruble.	kop.	ruble.	kop.
Beczka rossyyska maiąca w sobie garcy rossyyskich 144.						
Żyta ozimego . . Suchego . . .	—	—	—	—	—	—
Żyta ozimego . . Surowego . . .	5	—	5	30	5	—
Pszenicy . . . . . Ozimy	10	50	10	60	10	—
Pszenicy . . . . . Jarey	—	—	—	—	—	—
Jęczmienia	4	50	4	—	4	50
Owsa	3	30	3	30	3	30
Gryki	3	30	3	30	3	30
Grochu	6	—	6	—	4	50
Bobu	—	—	—	—	—	—
Siemienia . . . . Lnianego . . .	—	—	—	—	—	—
Siemienia . . . . Konopnego . . .	—	—	—	—	4	—
Krup . . . . . . Jęczmiennych . .	10	80	10	80	10	8
Krup . . . . . . Owsianych . . .	14	40	14	40	14	12
Krup . . . . . . Gryczanych . .	10	80	10	80	10	8
Pud Rossyyski maiący funtow Ross. 40.						
Łoiu wołowego i baraniego Surowego.	2	20	2	20	2	—
Łoiu wołowego i baraniego Topionego.	3	—	3	—	3	—
Miodu przaśnego tłuczonego z woskiem	2	50	2	50	2	40
Wosku topionego niebielonego . . .	14	—	14	—	14	—
Swiec Woskowych . białych . . .	18	—	18	—	18	—
Swiec Woskowych . żółtych . . .	15	—	15	—	15	—
Swiec Łoiowych . . bł. przywoż. .	3	25	3	25	3	20
Swiec Łoiowych . . tu robionych .	3	30	3	30	3	30
Włókna towarnego . . Lnu	2	20	2	20	2	20
Włókna towarnego . . Pieńki . . .	1	50	1	50	1	50
Siana Murożnego	—	12	—	12	—	10
Siana Błotnego	—	10	—	10	—	8
Słomy wiązaney pud	—	7	—	7	—	7
Słomy tartey wóz iednokonny . . .	—	—	—	—	—	—
Faska 6 garcowa masła dobrego . . .	4	—	4	—	3	50
Soli kuchenney beczka garcy ross. 48 .	8	—	8	—	8	—
Beczka gar. ross. 40 w sobie zawieraiąca:						
Piwa pospolitego . Lekkiego . . .	3	30	3	30	3	30
Piwa pospolitego . Dubeltowego . .	—	—	—	—	—	—
Ptastwa domowego po parze . . Indykow . . .	1	20	1	20	—	—
Ptastwa domowego po parze . . Kur	—	50	—	50	—	50
Ptastwa domowego po parze . . Gęsi	—	—	—	90	—	—
Ptastwa domowego po parze . . Kaczek	—	—	—	—	—	—
Ptastwa dzikiego po parze . . . Głuszców . . .	—	—	—	—	—	—
Ptastwa dzikiego po parze . . . Cietrzewi . . .	—	—	—	—	—	—
Ptastwa dzikiego po parze . . . Jarząbków . .	—	—	—	—	—	—

Taxa wedle iakiey należy przedawać w rozdrob rozmaitą żywność w Wilnie od d. 1 msca iunii 1830 roku po dzień 7 tegoż mca.	Waga		Miara.	na srebro.	
	Funty.	Łóty	Garniec.	Ruble.	Kopiey.
Chleba pod cyfrą i Nrem piekarza.					
Żytniego . . Razowego zwyczaynego	1	—	—	—	2$\frac{3}{5}$
Żytniego . . Pytlowego . Bułka . .	7	17	—	—	15
Żytniego . . Pytlowego . Bułka . .	5	1	—	—	10
Żytniego . . Pytlowego . Bułka . .	2	17	—	—	5
Żytniego . . Pytlowego . Bułka . .	2	1	—	—	4
Pszennego pytlowego . . Bułka . .	1	17	—	—	5
Pszennego pytlowego . . Bułka . .	—	29	—	—	3
Pszennego pytlowego . . Bułka . .	—	15	—	—	1$\frac{1}{2}$
Mąki pszenney pytlowey . Cienkiey .	—	—	—	—	1$\frac{3}{4}$
Mąki pszenney pytlowey . Sredniey .	—	—	—	—	1
Mięsa świeżego wołowego z dokładką do funta iednego miękiszu, iedney ćwierci funta rury nayprzednieyszego . . .	1	—	—	—	3$\frac{1}{2}$
średniego	—	—	—	—	3
Ozor wołowy świeży ieden naywiększy .	—	—	—	—	15
Głowa, nogi, pluca, flaki	—	—	—	—	50
Mięsa świniego wędzonego i świeżego Słoniny Swieżey	1	—	—	—	7$\frac{1}{2}$
Mięsa świniego wędzonego i świeżego Słoniny Wędzoney . . .	1	—	—	—	10
Mięsa świniego wędzonego i świeżego Sadła Swieżego	1	—	—	—	10
Mięsa świniego wędzonego i świeżego Sadła Wędzonego . . .	1	—	—	—	10
Mięsa świniego wędzonego i świeżego Podbrzusia, schaby i szynki	1	—	—	—	7$\frac{1}{2}$
Mięsa świniego wędzonego i świeżego Głowizna i nogi ogółem .	—	—	—	—	50
Mięsa świniego wędzonego i świeżego Wątroby, serce i kiszki ogółem	—	—	—	—	25
Masła świeżego	1	—	—	—	11
Soli kuchenney	1	—	—	—	2$\frac{1}{2}$
Swiec Woskowych Białych	1	—	—	—	46
Swiec Woskowych Żółtych	1	—	—	—	38
Swiec Łoiowych . Przywoź. . . .	1	—	—	—	9
Swiec Łoiowych . Mieyscowych . .	1	—	—	—	10
Krup Jęczmiennych Dartych . . .	—	—	1	—	7
Krup Jęczmiennych Tłuczonych . .	—	—	—	—	—
Krup Owsianych czystych	—	—	1	—	10
Krup Gryczanych . Buynych . . .	—	—	1	—	7
Krup Gryczanych . Drobnych . .	—	—	—	—	—
Piwa pospolitego . . Lekkiego . .	—	—	1	—	10
Piwa pospolitego . . Dubeltowego ,	—	—	—	—	—
Wódki Kraiowey żytniey czystey proby	—	—	1	—	50
Ryby żywey Szczupaka, okunia, węgorza sztuk . . wielki .	1	—	—	—	6
Ryby żywey Szczupaka, okunia, węgorza sztuk . . średni .	1	—	—	—	4
Ryby żywey Szczupaka, okunia, węgorza sztuk . . mały .	1	—	—	—	3
Ryby żywey Lina, leszcza i innych sztuk . . . wielki .	—	—	—	—	—
Ryby żywey Lina, leszcza i innych sztuk . . . średni .	—	—	—	—	—
Ryby żywey Lina, leszcza i innych sztuk . . . mały .	—	—	—	—	—
Ryby nieżywey Sielawy naywiększey kopa	—	—	—	1	50
Ryby nieżywey Sielawy średniey . ditto	—	—	—	—	90
Ryby nieżywey Sielawy małey . . ditto	—	—	—	—	—
Ryby nieżywey Wszelkiey inney drob. . .	—	—	—	—	—
Ryby nieżywey Zowiącey się molawką . .	—	—	—	—	—

P. Neddey R. M. W.